

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa: **V. K.**, bytom C. proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o **neprávom vyplatenú sumu na úrazovej rente**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. októbra 2014, č. k. 15Sd/87/2014-24, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 27. októbra 2014, č. k. 15Sd/87/2014-24, **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne z 20. decembra 2013, číslo 2020-21/2013-BA, **z r u š u j e** a vec jej **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Účastníkom konania náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd rozsudkom z 27. októbra 2014, č. k. 15Sd/87/2014-24, potvrdil rozhodnutie odporkyne z 20. decembra 2013, číslo 2020-21/2013-BA, ktorým odporkyňa podľa § 236 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) uložila navrhovateľovi povinnosť vrátiť neprávom vyplatenú úrazovú rentu v sume 2609,70 € (ďalej aj „preplatok“).

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ bol od roku 2006 poberateľom úrazovej renty, priznanej podľa § 88 a § 89 zákona č. 461/2003 Z.z. a nárok na úrazovú rentu mu zanikol podľa § 89a zákona č. 461/2003 Z.z. dovŕšením dôchodkového veku 55 rokov dňom XY. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že rozsudkom zo 16. septembra 2013, č. k. 15Sd/295/2011-18, zrušil rozhodnutie odporkyne z 23.08.2011 č. 2538-7/2011-BA o povinnosti navrhovateľa vrátiť neprávom vyplatenú úrazovú rentu v sume 2609,70 € z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu. Po doplnení dokazovania o stanovisko pobočky odporkyne z 05.12.2013 a vydaní preskúmaného rozhodnutia mal krajský súd za preukázané, že navrhovateľ bol informovaný o zániku nároku na úrazovú rentu dovŕšením dôchodkového veku, pričom zmenu v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku, zániku nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu navrhovateľ (§ 227 zákona) písomne neoznámil. Keďže navrhovateľ vedel, že úrazová renta mu od dovŕšenia dôchodkového veku nepatrila, vznikol mu preplatok na úrazovej rente za obdobie od 29. novembra 2009 do 30. apríla 2010 v celkovej sume 3177,60 €, keď po zúčtovaní sumy 567,90 € s dôchodkovou dávkou zvyšná suma predstavuje 2609,70 €. Krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je zákonné a preto ho ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že sa nezúčastnil pojednávania na krajskom súde, nakoľko nebol riadne predvolaný, keďže predvolanie mu bolo doručené spolu so stanoviskom odporkyne a ušlo jeho pozornosti. Podľa jeho názoru krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, neposúdil riadne a dôkladne jeho dobromyseľnosť. Odporkyňa hodnoverným spôsobom nepreukázala, že pri prijímaní úrazovej renty v období po dovŕšení dôchodkového veku vedel, alebo musel z okolností predpokladať, že mu bola vyplatená úrazová renta neprávom. V čase dovŕšenia dôchodkového veku bol práceneschopný a preto o starobný dôchodok požiadal až po skončení práceneschopnosti, pričom na pobočke ho informovali, že nárok na úrazovú rentu mu trvá, pokiaľ nepoberá starobný dôchodok. On prijímal v danom období úrazovú rentu v dobrej viere ako oprávnenú dávku. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené. Navrhovateľovi zanikol nárok na úrazovú rentu dovŕšením dôchodkového veku priamo zo zákona a navrhovateľ o tejto skutočnosti vedel. Preto navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Podľa § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že nebol riadne predvolaný na pojednávanie na Krajský súd v Trenčíne, túto námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Predvolanie na pojednávanie bolo riadne vyhotovené a doručené navrhovateľovi spolu s prílohami a bolo jeho povinnosťou dôkladne sa oboznámiť s písomnosťami zaslanými mu súdom.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o uložení povinnosti navrhovateľovi vrátiť neprávom vyplatenú úrazovú rentu v sume 2609,70 €.

Podľa § 88 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. má poškodený nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40 -percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 zákona.

Podľa § 89a zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.08.2006 nárok na úrazovú rentu zaniká dňom dovŕšenia dôchodkového veku alebo dňom priznania predčasného starobného dôchodku.

Výplata dávky sa zastaví, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky a to odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila (§ 112 ods. 4 a 6 zákona).

Podľa § 236 ods. 1 zákona príjemca dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého mu nepatrila alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak

- a) nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom,
- b) *prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, alebo*
- c) vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

Nebolo sporné, že navrhovateľovi vznikol nárok na úrazovú rentu a táto mu aj bola priznaná od 11.05.2006. Taktiež nebolo sporné, že navrhovateľ, ktorý získal viac ako 20 rokov zamestnania v I. pracovnej kategórii, dňom XY dovŕšil dôchodkový vek 55. rokov. Keďže bol v tom čase práceneschopný, starobný dôchodok mu bol priznaný od skončenia poberania nemocenských dávok, t. j. od 04.04.2010 v sume 597,90 € mesačne.

Krajský súd ani odporkyňa sa dôsledne nezaoberali skutočnosťou, či bol navrhovateľ poučený o zániku nároku na úrazovú rentu dovŕšením dôchodkového veku alebo priznaním starobného dôchodku. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporkyne nevyplýva, a ani z obsahu administratívneho spisu, predovšetkým z vyjadrenia pracovníčky pobočky **z 11.06.2010** a stanoviska pobočky z 05.12.2013 nie je možné zistiť, kedy a akým spôsobom bol navrhovateľ o podmienkach trvania nároku, resp. o zániku nároku na úrazovú rentu dovŕšením dôchodkového veku poučený. Okolnosť, že by bol navrhovateľ poučený o zániku nároku na úrazovú rentu odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku nevyplýva ani z tlačiva žiadosti, ktorou navrhovateľ dňa 03.07.2007 požiadal o priznanie úrazovej renty, ani z rozhodnutia o jej priznaní zo 14. augusta 2007, číslo 222-4499/2007.

Pokiaľ odporkyňa vychádzala zo „stanoviska pobočky“, resp. vyjadrenia pracovníčky pobočky Sociálnej poisťovne v Prievidzi, toto vyjadrenie nie je v spise podopreté žiadnym dôkazom (záznamom podpísaným navrhovateľom) o tom, kedy a o akú informáciu navrhovateľ požiadal a aká informácia mu bola podaná. Iba „spomienka“ pracovníčky nie je bez ďalšieho takým dôkazom, ktorý by preukazoval, že navrhovateľ vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa mu úrazová renta od dovŕšenia veku 55 rokov vypláca neprávom.

Odvolací súd súčasne upozorňuje na to, že vo výroku preskúmaného rozhodnutia odporkyne absentuje určenie obdobia, za ktoré bol preplatok na úrazovej rente predpísaný.

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne z 20.12.2013 o povinnosti navrhovateľa vrátiť neprávom vyplatenú úrazovú rentu bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Z toho dôvodu rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a § 250j ods. 2 písm. c/ O.s.p.

V ďalšom konaní odporkyňa doplní dokazovanie a vysporiada sa s okolnosťou, či navrhovateľ vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa mu úrazová renta vyplátila, hoci mu nepatrila a na základe akých skutočností dospela k takémuto záveru, znova vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, lebo úspešný navrhovateľ náhradu trov neuplatnil a odporkyni náhrada trov zo zákona nepatrí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2017

JUDr. Viera N e v e d e l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Zuzana Vojtelová